

подход. Москва: Высш. шк., 1991. с 207.

2. Прийоми візуалізації. URL : <https://naurok.com.ua/post/9-priyomiv-vizualizaci-dlya-vikoristannya-na-uroci> (дата звернення 20.11.2021)

Павліщева Я. О.

Комунікативні методики викладання англійської мови: загальні особливості та нагальні питання

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Харків

Одним з найголовніших завдань, що ставлять перед собою сучасні методики викладання іноземних мов, постає розвиток навички вільного спілкування в ситуації міжкультурної комунікації в глобалізованій спільноті. Тому сукупність навчальних технік та методик, що розробляються на використовуються викладачами англійської мови, умовно можна об'єднати під назвою “комунікативне викладання іноземної мови”. Зазначену групу методик визначають ряд загальних характеристик. Насамперед висувається ідея активної ролі студента й допоміжної, другорядної функції викладача в процесі навчання, коли увага приділяється в першу чергу індивідуальним лінгвістичним потребам студента, а викладач у свою чергу намагається створити сприятливе для спілкування середовище, в якому студенти співпрацюють в процесі виконання різноманітних комунікативних завдань. Розвиток навичок комунікації також підтримується інтерактивними видами діяльності в процесі навчання, які базуються на парній та груповій роботі студентів, де відпрацьовуються види спілкування реальних життєвих ситуацій. В результаті більшість методичних шкіл погоджуються з формулою “80:20”, що означає умовно 80% участі студента у навчальному процесі, його активну та самостійну позицію та 20% втручання викладача, що спрямовує та корегує навчальний процес, допомагає розвивати індивідуальні стратегії навчання студентів.

Також важливою особливістю, яка характеризує сучасні методики, є створення навчальних ситуацій наближених для реальних комунікативних прецедентів. Таким чином студенти вивчатимуть мову у безпосередньому зв'язку з сучасними формами комунікації й матимуть змогу застосовувати отримані знання й поза межами класу. Це впливає безпосередньо на організацію навчального процесу, в якому пріоритетним виявляється створення мовного середовища, в якому реалізується прагматична мета, з використанням аутентичної та функціональної мови.

Оскільки наріжним каменем сучасних методик викладання англійської є розвиток комунікативної компетенції студентів, то іншим фундаментальним критерієм виступає комунікативний характер розвитку чотирьох мовних аспектів (лексика, граматики, аудіювання, письмо). Це означає, що опрацювання зазначених аспектів в кінцевому результаті зводиться до вміння застосовувати їх належним чином у відповідних комунікативних ситуаціях.

Усі комунікативні методики також сходяться у тому, що розвиток навичок спілкування та вживання англійської мови на заняттях, уникаючи розмову рідною мовою та практики перекладу, мають відбуватися з самого початкового рівня. Однак складність, обсяг та типи розмовних завдань будуть варіювати — від вживання окремих елементарних розмовних фраз та слів до побудування складних речень й спонтанного вільного мовлення. Також відрізнятимуться комунікативні компетенції, які набуватиме учень в результаті проходження кожного рівня. Так, вже перед початківцями стоятиме задача оволодіти мінімальними розмовними навичками, серед яких вміння вітатися та прощатися англійською, розповісти мінімальну інформацію про свій вік, професію та родину простими словами. Також з метою якомога більше уникати бажання висказатися рідною мовою учні рівня Beginner мають оволодіти вмінням доповнювати свої комунікації жестами та мовою тіла. Викладач при цьому намагається не втручатися в процесі мовлення учня, допомагає йому самостійно знайти свій індивідуальний спосіб виразити думку іноземною

мовою. Так, з часом, у студента формується впевненість у своєму мовленні та пом'якшується мовний бар'єр. Наприкінці заняття викладач разом зі студентами розбирає помилки та робить відповідні акценти щодо правильної вимови та інтонацій в мовленні. Таким чином, комунікативні методики націлені, починаючи з елементарного рівня, розвивати навичку самостійно будувати форми спілкування, шукати релевантні засоби реалізації комунікативної задачі, спираючись навіть на мінімальний лексико-граматичний запас.

Для середнього рівня знання англійської притаманно збільшення обсягу розмовних тем та активної лексики, а для розмовної мови характерно вживання простих лексико-граматичних конструкцій, допускається певний обсяг помилок у вимові, за паузами задля пошуку відповідних слів. Однак речення стають більш зв'язаними, акт мовлення більш пролонгованим, значно поліпшується розуміння загального змісту розмови співрозмовника. Методисти вважають, що в середньому на рівні володіння мовою *Intermediate* студенти вже у змозі самостійно "вижити" в іншомовному середовищі, тобто опинившись поза класом адекватно розуміти співрозмовників та виразити простими словами свою думку, будучи при цьому зрозумілими іншими. Таким чином, в комунікативному плані учень стає більш менш самостійним, хоча й часто відчуватиме невпевненість через те, що не розуміє швидкої ідіоматичної мови носіїв. Подолати це відчуття або переступити через мовний бар'єр, як правило, студентам вдається на рівнях *Upper-Intermediate/Advanced*. Як правило, більшість учнів цих рівнів є близькими до вільного володіння розмовною мовою, тобто вони оволодівають навичкою спілкуватися тривалий час без пауз та сумнівів, їх мова є зв'язною, логічною та насиченою складною різноманітною лексикою з уживанням ідіом, фразових дієслів, сталих виразів, а також граматично правильною. Саме на вищих рівнях досягається рівномірний баланс між швидкістю мовлення та його точністю. Щодо студентів-початківців та середнього рівня знання англійської, то як показує практика індивідуальних

та групових занять, більшість учнів спрямовані на закріплення точності мовлення, коли закладаються основи граматичної компетентності та накопичується базовий словниковий запас. Однак досить міцним на цьому етапі є мовний бар'єр, невпевненість та страх розмовляти. Саме тому головним завданням викладача тут є оточити студентів якомога більше розмовною практикою, як при опрацюванні нових лексико-граматичних тем, так і при повторенні пройденого матеріалу. Постійна участь в інтерактивних іграх, парних діалогах, розмовних клубах за тематикою виявиться тим стимулом, що допоможе учням подолати мовний бар'єр, розвивати швидкість мовлення та набути навички соціальної комунікації.

Як зазначалося вище, комунікативні методики націлені насамперед розвивати навички вільної комунікації, долати мовний бар'єр й поліпшувати взаєморозуміння співрозмовників, а також безпосередньо використовувати набутий лексичний та граматичний багаж в різноманітних комунікативних взаємодіях. Таким чином, ще одним пріоритетним аспектом в рамках комунікативної методики є розвиток швидкості та зв'язності мовлення. Швидкість мовлення передбачає не тільки вміння використовувати релевантну лексику та граматику в процесі комунікації, а й здатність реалізовувати це в одиницю часу, що є відповідною темпоритму вільної та спонтанної розмови та реакціям на слова співрозмовника. Крім того, ефективність комунікації також залежить від вміння розуміти інтонації та акценти у мовленні іншої людини й здатності робити належним чином ці смислові акценти в процесі власного мовлення. При цьому мова необов'язково повинна бути бездоганною в плані помилок, оскільки у безпосередньому живому мовленні навіть носії допускають певну кількість незначних порушень.

Література:

1.Бесараб Т.П. Переваги комунікативного підходу при вивченні іноземних мов у ВНЗ. *Наукові записки Національного університету Острозька*

академія. 2015. №58. С. 315 – 317.

2.Кокоріна Л., Літунова М. Комунікативно спрямовані методи і прийоми навчання граматики англійської мови. *Науковий збірник «Актуальні питання гуманітарних наук: збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка»*. 2020. Том 3, № 27. с. 128 – 132.

3.Derakhshan A. Developing EFL's learners speaking ability, accuracy and fluency. *English Language and Literature Studies*. 2016. Vol.6, No2. pp.177 – 186.

4.Kuznetsova O.Yu. Education content issues: theoretical and practical issues. *Проблеми законності: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого*. 2017. №138. С.230 – 236.

5. Павліщева Я.О. Швидкість та точність мовлення на заняттях з англійської: як знайти баланс. *Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2021. Вип.39. Т.2. С.281 — 287.

Перепелица Л. А.

Основные принципы обучения иностранному языку профессионального направления

Белорусский государственный университет информатики и радиоэлектроники, Минск, Республика Беларусь

Принцип (основа, начало, первоначало) (от лат. *principium*; греч. *αρχή* — дословно «первейшее») — постулат, утверждение, на основе которого создают научные теории и законы, юридические документы. К принципам обучения можно отнести положения, определяющие цели, содержание, методы и организацию обучения. Существует различные классификации принципов